

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	40504
Nom	Innovació docent i iniciació a la investigació educativa en l'especialitat d'economia
Cicle	Màster
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2023 - 2024

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	Facultat de Magisteri	1	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
2024 - M.U. Prof.Educa.Secu	12 - Innovació docent i iniciació a la investigació educativa, especialitat d'economia	Optativa

Coordinació

Nom	Departament
ALMERICH CERVERO, GONZALO	270 - Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació

RESUM

En la Llei d'Educació s'erigeixen la Innovació i la Investigació Educativa com fonamentals en l'Educació. D'aquesta manera, s'estableix com un dels principis bàsics en què s'inspira el sistema educatiu espanyol "el foment i la promoció de la investigació, l'experimentació i la innovació educativa", prestant una especial importància als poders públics per a aquestes activitats, així com la seua difusió. Així mateix, dintre de les funcions del professorat es ressalta que una d'elles és "la investigació, l'experimentació i la millora contínua dels processos d'ensenyança corresponent". Respecte a la formació permanent les administracions públiques han de fomentar programes d'investigació i innovació. Finalment, dintre del reconeixement i suport al professorat l'administració pública afavorirà les activitats d'investigació i innovació educativa.

Per això, aquesta matèria, "Innovació Docent i Iniciació a la Investigació Educativa", es converteix en un focus formatiu bàsic d'especial importància per al docent. D'aquesta manera, l'objectiu principal d'ella és que el nou professorat de secundària adquireixca en aquesta matèria els fonaments bàsics de la Innovació Docent i de la Investigació en Educació.

Aquesta matèria, ubicada en el mòdul específic del Màster Universitari en Professor/a d'Educació

Secundària, aprofundirà en l'estudi de la qualitat en l'educació, analitzarà innovacions educatives (tenint en compte la repercussió social d'estes així com els factors que incideixen en elles) i dotarà l'alumnat de ferramentes per a dissenyar propostes innovadores en centres de secundària. Igualment aprofundirà en l'estudi de la investigació en educació (Procés General i Criteris de Qualitat en la Investigació en Educació, diferents dissenys d'Investigació en Educació,...) i introduirà a l'alumnat en l'anàlisi, desenvolupament i disseny de projectes d'Investigació en Educació. Per consegüent, aquesta matèria és fonamental tant per a la formació del professorat com per al seu desenvolupament professional en la seua carrera docent.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

No es requereixen

COMPETÈNCIES (RD 1393/2007) // RESULTATS DE L'APRENTATGE (RD 822/2021)

2024 - M.U. Prof.Educa.Secu

- Conèixer els continguts curriculars de les matèries relatives a l'especialització docent corresponent, així com el cos de coneixements didàctics sobre els processos d'ensenyament i aprenentatge respectius. Per a la formació professional s'inclourà el coneixement de les respectives professions.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyament i aprenentatge potenciant processos educatius que facilitin l'adquisició de les competències pròpies dels respectius ensenyaments, atenent al nivell i formació prèvia dels / de les estudiants així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyament i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada.
- Concretar el currículum que es vaja a implantar en un centre docent participant en la planificació col·lectiva d'aquest; desenvolupar i aplicar metodologies didàctiques tant grupals com personalitzades, adaptades a la diversitat de l'alumnat.
- Adquirir estratègies per estimular l'esforç de l'estudiant i promoure'n la capacitat per aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dissenyar i realitzar activitats formals i no formals que contribuïsquen a fer del centre un lloc de participació i cultura en l'entorn on estiga situat; desenvolupar les funcions de tutoria i d'orientació de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent, de manera col·laborativa i coordinada; participar en l'avaluació, la investigació i la innovació dels processos d'ensenyament i aprenentatge.

- Adquirir els coneixements i les estratègies per poder programar les àrees, les matèries i els mòduls que tinguen encomanats.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació del procés d'aprenentatge de l'alumnat, així com de l'avaluació dels processos d'ensenyament.
- Conèixer els procediments de tutoria de l'alumnat, direcció i orientació del seu aprenentatge i suport en el seu procés educatiu.
- Conèixer les estratègies i els programes generals d'orientació educativa, acadèmica i professional de l'alumnat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.
- Que els estudiants siguen capaços d'integrar coneixements i afrontar la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.
- Treballar en equip i amb equips, i desenvolupar actituds de participació i de col·laboració com a membre actiu de la comunitat educativa.
- Generar propostes innovadores i competitives en l'activitat professional i en la recerca educativa.
- Comunicar-se de manera efectiva tant de manera verbal com no verbal.
- Fer un ús eficaç i integrat de les tecnologies de la informació i de la comunicació.

RESULTATS D'APRENTATGE (RD 1393/2007) // SENSE CONTINGUT (RD 822/2021)

- Conèixer i aplicar propostes docents innovadores en l'àmbit de les matèries de l'especialitat.
- Analitzar críticament l'exercici de la docència, de les bones pràctiques i de l'orientació utilitzant indicadors de qualitat.
- Identificar els problemes relatius a l'ensenyança i aprenentatge de les matèries de l'especialització i plantejar alternatives i solucions.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació i avaluació educatives i ser capaç de dissenyar i desenvolupar projectes d'investigació, innovació i avaluació.
- Saber aplicar els coneixements adquirits i ser capaços de resoldre problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

- Ser capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, sent incompleta o limitada, incloga reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis.
- Saber comunicar les seues conclusions i els coneixements i raons últimes que les sustenten a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.
- Posseir habilitats d'aprenentatge que permeten continuar estudiant d'una manera que haurà de ser en gran manera autodirigit o autònom.
- Planificar, desenvolupar i avaluar el procés d'ensenyança i aprenentatge potenciant processos educatius que faciliten l'adquisició de les competències pròpies de les respectives ensenyances, atenent al nivell i formació prèvia dels/de les estudiants, així com l'orientació dels mateixos, tant individualment com en col·laboració amb altres docents i professionals del centre.
- Buscar, obtenir, processar i comunicar informació (oral, impresa, audiovisual, digital o multimèdia), transformar-la en coneixement i aplicar-la en els processos d'ensenyança i aprenentatge en les matèries pròpies de l'especialització cursada. Adquirir els coneixements i les estratègies per a poder programar les àrees, matèries i mòduls propis de la seua responsabilitat docent.
- Adquirir estratègies per a estimular l'esforç de l'alumnat de l'etapa o àrea corresponent i promoure la seua capacitat per a aprendre per si mateix i amb altres, i desenvolupar habilitats de pensament i de decisió que faciliten l'autonomia, la confiança i iniciativa personals.
- Dominar estratègies i procediments d'avaluació dels processos d'aprenentatge de l'alumnat, així com els propis per a l'avaluació dels processos d'ensenyança.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La innovació, la millora, la qualitat i lequitat en educació

El sentit de les innovacions i la seua repercussió social

2. Enfocaments teòrics sobre la innovació i la qualitat en l'àmbit educatiu

Anàlisi crítica de la tasca docent i orientadora, de bones pràctiques i de possibles problemes en els processos d'ensenyança-aprenentatge. Facilitadors i condicionants en els complexos processos de millora: el compromís i la implicació dels professionals de l'ensenyança, les condicions laborals docents, la participació de la comunitat educativa, el paper de l'administració educativa i de l'equip directiu dels centres, els temps,...

3. Anàlisi crítica d'experiències innovadores en centres educatius

4. Disseny de propostes innovadores en educació

5. La Investigació Educativa

La investigació educativa. Objectius. Models de la investigació educativa i la seua relació

6. Procés General de la Investigació Educativa

Plantejament del problema. Revisió de la literatura. Formulació d'objectius i/o hipòtesi: Variables. Disseny de la investigació. Selecció de les unitats d'anàlisi. Mètodes de recollida de la informació: Escales de mesura i criteris de bondat de la mesura. Anàlisi de la informació. Globalització i/o conclusions. L'informe d'investigació.

7. Criteris de qualitat de la Investigació Educativa

Criteris de qualitat des de la perspectiva quantitativa. Criteris de qualitat des de la perspectiva qualitativa.

8. Dissenys en Investigació Educativa

Característiques i classificació dels dissenys d'Investigació Educativa. Tipologia dels dissenys d'Investigació Educativa

9. Projecte i Informe d'Investigació en Educació: Disseny, desenvolupament i anàlisi

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en aula	19,00	100
Classes de teoria	19,00	100
Tutories reglades	4,00	100
Treball en grup	4,00	100
Altres activitats	2,00	100
Elaboració de treballs en grup	30,00	0
Elaboració de treballs individuals	30,00	0
Estudi i treball autònom	15,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	10,00	0
Preparació de classes de teoria	7,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Les classes tindran un caràcter teòric-pràctic, en el qual es incorporà tant la teoria com la pràctica de forma conjunta. Per tant, en funció de les competències, dels objectius d'aprenentatge i dels continguts s'utilitzaran diversos mètodes d'ensenyament: metodologia expositiva, treball cooperatiu, discussió en grup, comentari de text, activitats pràctiques i d'aplicació individuals i grupals, etc.

S'emprarà una metodologia participativa i dinàmica amb la finalitat de promoure la implicació i la participació de les alumnes i els alumnes en les classes, incloent explicacions del professorat per a clarificar els pressupostos teòrics. Per això, es fomentarà l'aprenentatge cooperatiu per a l'elaboració d'un treball o treballs sobre continguts de la matèria. Es desenvoluparan debats, treballs pràctics, exposicions i projectes de diversa índole relacionats amb la professió docent i amb la temàtica de la matèria.

Cada docent especificarà els materials i textos que caldrà llegir i comentar per a l'estudi de la matèria. Això s'indicarà a l'alumnat al començament de la matèria.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'adquisició de les competències per part de l'alumnat es realitzarà combinant diferents tipus d'informacions, vinculades a les diferents activitats que els alumnes i les alumnes desenvoluparan en la matèria. L'avaluació, que serà concretada per cada docent, podrà incloure les següents parts diferenciades:

- a) Proves orals i/o escrites fins un 60%.
- b) Treballs i activitats individuals realitzats per l'alumnat fins un 30%.
- c) Treballs i activitats grupals realitzats per l'alumnat fins un 40%.
- d) Participació en les classes fins un 20%.

Tenint en compte els diferents apartats en segona convocatòria seran recuperables els apartats a i b, que suposaran, com a mínim, un 60% de la puntuació.

Per a superar la matèria la nota global de l'avaluació haurà de ser, com a mínim, un 5 de mitjana –sobre 10-, tenint en compte que és necessari aprovar en cadascun dels àmbits (innovació i investigació) els components d'avaluació que determini cada docent.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Abellán, Y., y Herrada, R. I. (2016). Innovación educativa y metodologías activas en Educación Secundaria: La perspectiva de los docentes de lenguas castellana y literatura. *Revista Fuentes*, 18(1), 6576.
- Almerich, G., Orellana, N. Suárez, J.M., Aliaga, F. M. y Bo, R. M. (2010). *Iniciación a la Investigación Educativa para el profesorado de secundaria*. Palmero Ediciones.
- American Psychological Association. (2020). *Publication Manual of the American Psychological Association: The Official Guide to APA Style (7th ed.)*. American Psychological Association.
- Bisquerra, R. (2004). (Coord.) *Metodología de la Investigación Educativa*. La Muralla.
- Blanco, N. (2005). Innovar más allá de las reformas: reconocer el saber de la escuela. *REICE: Revista Electrónica Iberoamericana sobre Calidad, Eficacia y Cambio en Educación*, 3, 1, 372-381. Disponible en <http://redalyc.uaemex.mx/redalyc/src/inicio/ArtPdfRed.jsp?iCve=55130137>
- Camargo, M. y Dussán, M. (2002). *Investigación Educativa e Innovación Pedagógica*. Colombia Ciencia y Tecnología COLCIENCIA. Bogotá.
- Cañal de León, P. y otros (2002). *La Innovación Educativa*. Akal.
- Carbonell, J. (2001). *La aventura de innovar*. Morata.
- Carr, W. y Kemmis, S. (1988). *Teoría crítica de la enseñanza. La investigación-acción en la formación del profesorado*. Martínez Roca.
- Cohen, L. y Manion, L. (1990). *Métodos de Investigación Educativa*. (3 ed.). La Muralla.
- Fernández, M., y Alcaraz, N. (2016). *Innovación educativa*. Pirámide.

- Freire, P. (1994). Cartas a quien pretende enseñar. Siglo XXI
- Fullan, M. (2002). Los nuevos significados del cambio en educación. Octaedro.
- Gabarda, V., Marín, D., Vidal, M.I., & Ramón-Llin, J. (2023). Digital Competence of Training Teachers: Results of a Teaching Innovation Project. *Education Sciences*, 13(2), 162. <https://doi.org/10.3390/educsci13020162>
- Jorrín Abellán, I. M. , Fontana Abad, M. y Rubia Avi, B. (2021). Investigar en educación. Síntesis
- Laval, C. (2004). La escuela no es una empresa. El ataque neoliberal a la enseñanza pública. Paidós.
- McMillan, J. H. y Schumacher, S. (2005). Investigación Educativa. Pearson Educación.
- Orellana, N., Almerich, G., Díaz-García, M. I. y Suárez-Rodríguez, J. M. (2021). Investigación en Educación. Una visión Práctica. Palmero.
- Pérez Gómez, A. (Coord.) (2010). Aprender a enseñar en la práctica: procesos de innovación y práctica de formación en la educación secundaria. Graó.
- Rodríguez, G., Gil, J. y García, E. (1996). Metodología de la Investigación Cualitativa. Aljibe.
- Rodríguez-Entrena, M., Bernárdez-Gómez, A., y Gambín, M. (2021). Innovación educativa en educación secundaria, la perspectiva del profesorado. *Trances: Transmisión del conocimiento educativo y de la salud*, 13(2), 63-86.
- Sandín Esteban, M. P. (2003). Investigación Cualitativa en Educación. Fundamentos y tradiciones. McGraw-Hill.
- Slee, R., Weiner, G. y Tomlinson, S. (Eds.) (2001) ¿Eficacia para quién? Crítica de los movimientos de las escuelas eficaces y de la mejora escolar. Akal.
- Tójar Hurtado, J. C. (2006). Investigación Cualitativa. Comprender y actuar. La Muralla.
- Tourón, J., Lizasoain, L., Navarro, E. y López-González, E. (2023). Análisis de datos y medida en Educación, vol. I. UNIR